

Тема. Народні повір'я про магічну силу різдвяних прикрас. Подарунки та сувеніри до новорічних свят. Виготовлення ялинкових і різдвяних іграшок та прикрас з різних матеріалів.

Мета: ознайомити вихованців з конструктивними особливостями різних матеріалів, поглибити знання про магічну силу та народні повір'я пов'язаними з різдвяними прикрасами; вчити виготовляти ялинкові та різдвяні іграшки з паперу; розвивати творчі здібності; викликати бажання створювати красу власними руками.

Обладнання: презентації, зразок ялинкових прикрас з паперу, макет ялинки.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Повідомлення теми, мети уроку

Слухання вірша «Ялинка»

Ось ялинка зелененька,

Ні велика, ні маленька.

Ми прикрасимо її,

Заспіваємо пісні.

В. Паронова

- Ось таку красиву ялинку ми будемо прикрашати.

III. Вивчення нового матеріалу

1.Розповідь учителя з елементами бесіди

Споконвіку на Україні зимові свята супроводжували численні традиції, звичаї, обряди, вірування тощо. За допомогою поетичного слова і магічного акту, святковою урочистою обстановкою люди прагнули створити в ці дні вимріяний образ достатку, щастя, злагоди і спокою в своїй оселі.

Календарні свята й обряди - складний фольклорний комплекс, в якому поєднується раціональний досвід і релігійно - магічні вірування, високо естетичні традиції та пережиткові звичаї. Календар українського селянина 19 - початку 20 ст. являв собою своєрідну енциклопедію народної мудрості. До складу річного аграрного кола входили зимові, весняні, літні, осінні свята. Довгі століття через свята та обряди старші покоління передавали молодим свою любов до праці, волелюбність, гостинність, життєрадісність. Свята задовольняли духовні й естетичні потреби народ, в них проявлялися його почуття, таланти, здібності.

НОВИЙ РІК- новорічні свята вважалися чарівним часом, коли пробуджувалась й ставала небезпечною всіляка нечиста сила. Вірили що у новорічну ніч відкривається небо і в Бога можна попросити що завгодно. Вечір 31 грудня називали щедрим, або багатим, до нього готують святковий стіл. Тоді ж давалися до різноманітних магічних ритуалів. Господар підходив з сокирою до дерева, звертаючись до нього. Як уродиш - не зрубав, як не вродиш - зрубав і 3 рази легенько торкався сокирою до стовбура. Щоб улітку позбутися гусені, тричі оббігали садок босоніж. Наближення Нового року – це не просто переддень нових 12 місяців. Усе набагато складніше: це – ворота, які ведуть в нове, ні з чим незрівняне життя, сповнене тих самих чудес, в які ми вже й не віримо. Але ж у Новий рік можливо все, чи не так ? Недарма народна мудрість каже: як зустрінеш його, так і проведеш. Новий Рік - одне із найзагадковіших свят, і не тільки тому, що його очікування й святкування пов'язане зі світом добрих казок і магії, але ще й тому, що в культурній загальнолюдській традиції - це, мабуть, єдина знаменна подія, що впродовж століть і щорічно відзначається людьми у всіх країнах і на всіх континентах. Найдавніша традиція зустрічі Нового року, як правило, пов'язана з розповсюдженим повір'ям: "як Новий рік зустрінеш, так його й проведеш".

Застелено стіл скатертиною,
І ми усією родиною
Зібралися зірку чекати,
« Христос народився» казати.

СВЯТ - ВЕЧІР - з цим святом пов'язано багато звичаїв і обрядів, нічого не їли до вечора, поки не з'являлася перша зірка на небі (вірили що саме в цей час народився Ісус Христос). Підготовка до святкової вечері носила урочистий ритуал. За уявленням, всі предмети, які мали відношення до обрядового столу, набували чудодійної сили. На покуті, під образами розтеляли чисте сіно, на яке ставили горіцвіт з кутею та узваром. При цьому господиня наслідувала квокотання курей - це мало забезпечити їх високу несучість наступного року. Якщо в господарстві були бджоли то господар, одягнувши шапку й рукавиці, ніс кутю, імітуючи їхнє гудіння. На свят вечір прогнозили й ворожили.

РІЗДВО – свято народження у Марії і Йосипа сина Божого Ісуса Христа. У святий вечір всі дочікуються сходу першої зірки на небі, яка колись вказала пастухам

шлях до вертепу із новонародженим малям. Потім сідають до столу. У Святвечір готують 12 пісних страв, серед яких обов'язкова кутя: зварена пшениця, перетерта з маком, медом, горіхами. Ця вечеря є особливо таємничою і врочистою.

КОЛЯДНИКИ- бажані гості на Різдві у кожній оселі. Вони ходять із «зіркою» або «вертепом» і виконують спеціальні пісні – колядки. Господар нагороджує їх за це солодощами, горіхами, яблуками чи грішми. Коза - театралізований образ - гра з масками, що мав свій уставлений пісенний сценарій названим за головним персонажем - парубком переодягнений козою - це символізував циклічний круговорот часу, прихід нового року. Землеробська спрямованість обряду яскраво розкривається у супроводі пісні:

Де коза ходить, там жито родить.

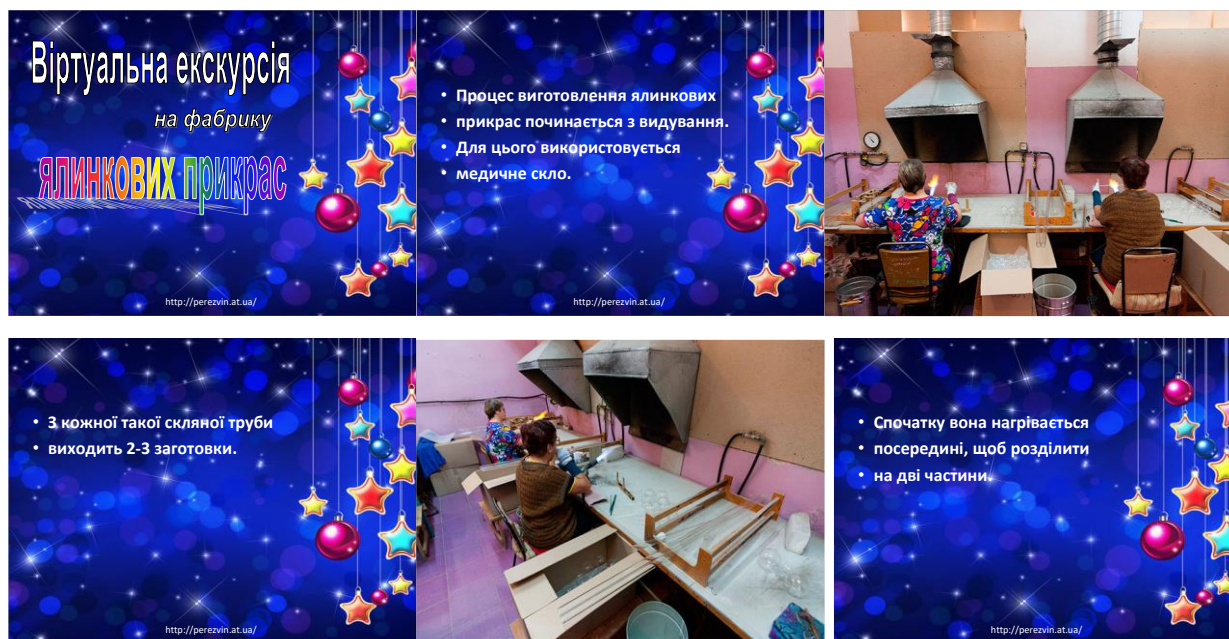
Де не буває, там вилягає,

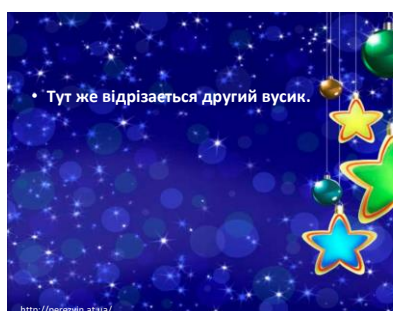
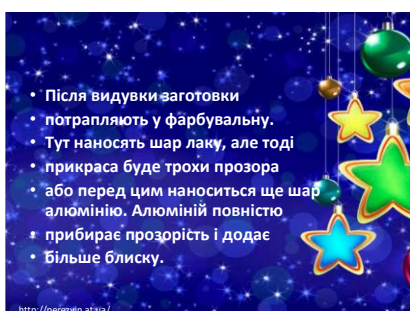
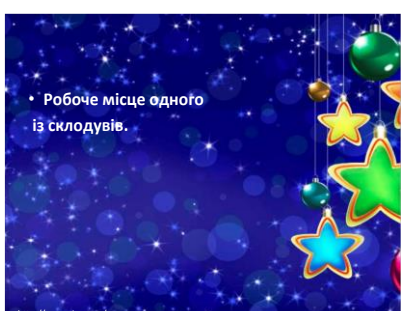
Де коза ногою, ТАМ ЖИТО КОПОЮ,

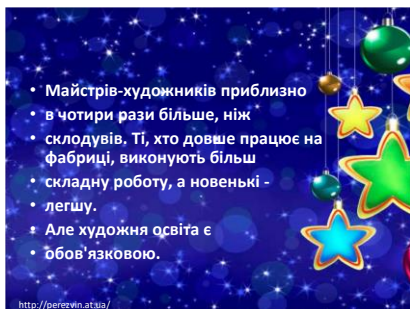
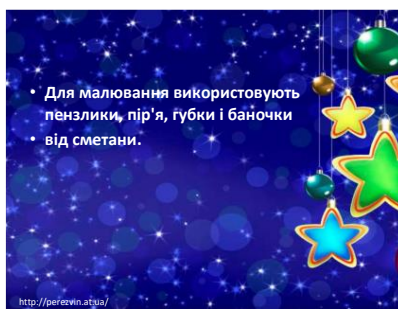
Де коза рогом, там жито стогом.

Маланка - традиційний новорічний образ із використанням масок. день припадав 31 грудня святої Меланії. Обряд, що проходив від аграрно - магічних звичаїв давніх слов'ян у 19 столітті трансформувався у святкову забаву, сільський карнавал. Традиційні карнавальні образи Маланки включали маски тварин - ведмедя, бика, зайця, коня та інший.

2. Демонстрація презентації « Віртуальна екскурсія на фабрику ялинкових прикрас»

3. Технологія виготовлення ялинкової прикраси (демонстрація презентації)

